

PARDUOTA DAUGIAU
NEI MILIJONAS
KNYGOS EGZEMPLIORIŲ
ITALIJOJE!

Fabio Volo

DAR VIENA
DIENA

Alma littera

Mergina iš tramvajaus

Kaskart, pamatęs patinkančią moterį, stengdavausi ją pažinti ir, svarbiausia, su ja pasimylėti. Nedaug buvo tokių, kurios man patiko, bet laikiausi nuošalyje. Nežinia, kodėl su jomis neprasidėdavau?

Mergina iš tramvajaus buvo viena iš tokių. Saugojau nuo savęs. Tai nebuvo sąmoningas pasirinkimas, tiesiog taip susiklostė. Niekada nesupratau, ar ji taip paveikė mano elgesį, ar aš pats keičiausi. Beveik du mėnesius kas rytą susitikdavome tramvajuje. Buvome be galo pastovūs.

Mudu su Alesandru esame vienos spaustuvės verslo partneriai. Spausdiname katalogus, mažo tiražo knygas, lankstinius, brošiūras, reklamines skrajutes; per pastaruosius rinkimus spausdinome ir abiejų partijų rinkimų medžiagą – pakeitėme tik spalvą, o visa kita nedaug tesiskyrė. Politikai visada kalba apie geresnę ateitį. Galbūt turi omeny rojų.

Prieš keletą metų pradėjau pas jį dirbti kaip samdomas darbuotojas, paskui tapau bendrasavininkiu. Truputėlį nemalonu girtis, bet esu žmogus, kuriam pavyksta viskas, ką daro. Jeigu turiu tikslą, nesunkiai jį pasiekiu. Priežastis paprasta: tai, kas kenkė romantiškiems santykiams, man padėjo siekti karjeros. Iš tikrųjų man sekasi ne todėl, kad turėčiau talentą, o dėl mano trūkumų. Nesugebėdamas sutramdyti širdies, buvau priverstas atsiduoti darbui. Jausmų srityje buvau netobulas, užtat darbas buvo paguoda. Turėjau dar vieną gerą savybę: net ir įsimylėjęs

niekada nebūdavau išsiblaškęs. Neabejojau galįs valdyti savo gyvenimą ir jausmus, visą laiką galvojau, kad taip ir bus.

Teko padirbėti užsienyje, ypač kai buvau jaunesnis. Londone išmokau vykti į darbą viešuoju transportu.

Rytinis susitikimas tramvajuje su mergina buvo vienas iš labiausiai jaudinančių dalykų, pati diena prabėgdavo įprastai. Tos minutės tramvajuje būdavo giedros, tarsi langas į kitą pasaulį. Spalvingas susitikimas.

Nė vienas žmogus, ar jis buvo mano gyvenime, ar tik mobiliojo adresų sąrašė, neturėjo galimybių taip sujaudinti, kaip ši paslaptinga nepažįstamoji. Mane traukė prie jos. Nors ji ir domino, taip jos ir neužkalbinau.

Tą žiemą rytais, kai įlipdavau į tramvajų, nepažįstamoji jame jau sėdėdavo. Atrodydavo lengva tarsi debesėlis. Buvo maždaug trisdešimt penkerių. Kai tramvajus sustodavo mano stotelėje, pasistiebdavau ir ištempęs kaklą dairydavausi jos. Jei-gu merginos nepamatydavau, laukdavau kito tramvajaus. Kad ir kaip stengdavausi, kartais tekdavo važiuoti be jos.

Tomis dienomis ir ėmiau keltis dar nesuskambėjus žadintuvui. Eidavau į stotelę anksčiau, kad įlipęs į tramvajų ir jos nepamatęs negalvočiau – pražiopsojau, jau nuvažiovo.

Dieną svajodavau apie ją, dažniausiai – apie mudu. Gera turėti merginą, apie kurią gali svajoti visą dieną. Nesvarbu, kad jos ir nepažįsti. Nežinau kodėl, bet kai galvodavau apie ją, svajonėse niekada nebūdavo taško. Tik pauzės. Žodžių ir vaizdų griūtis – be skyrybos ženklų.

Ji palaikydavo man draugiją, nors mūsų santykiai tebuvo grįsti vos pastebimomis šypsenomis ir nebyliais trumpais žvilgsniais.

Nepažįstamoji išlipdavo dviem stotelėmis anksčiau nei aš. Kildavo noras pasekti ją, sužinoti apie ją ką nors daugiau, bet niekada nepuldavau jai iš paskos. Neužtekdavo drąsos net šalia prisėsti. Išlaikydavau tinkamą atstumą: tarp mūsų visada

būdavo laisvų vietų, ją gerai matydavau. Kasdien pratindavau si skersakiuoti. Kai ji sėdėdavo toliau, o aš nenorėdavau tiesiai žiūrėti, sekdavau ją kreivomis, kol akis imdavo skaudėti. Kartais tramvajus būdavo pilnas ir kas nors atsistodavo tarp mūsų, trukdydamas į ją dirščioti. Ne visą kelionę į ją stebėlydavau, kiek pažiūrėjęs nuleisdavau akis, o paskui vėl nukreipdavau į ją žvilgsnį. Žinojimas, kad ji ten, ramindavo. Laimingiausia diena, kai rasdavau laisvą vietą šalia durų. Ruošdamasi išlipti, ji būdavo priversta pro mane praeiti ir visada nusišypsodavo. Jeigu ten nesėdėdavau, o stovėdavau – dar geriau: tada kelias akimirkas būdavome vienas šalia kito. Kvėpuodavau ja. Ji buvo tarsi kalnų oras, rytą atidarius langą. Kvėpuodavau ja iš arti, negalėdamas jos paliesti. „Galbūt vieną dieną“, – sakydavau sau. Vieną rytą, jai laukiant, kol atsidarys durys, tramvajus sustojo pernelyg staiga, ir ji palinko prie manęs. Akimirką susilietė jos paltas ir mano ranka, trumpam mano ranka buvo įkalinta. Jeigu būčiau galėjęs, būčiau taip lietišis prie jos amžinai. Kai sėdėdavo, ir ji mane kartais stebėdavo.

Mūsų žvilgsniai dažnai susitikdavo, taip savaime buvo pripažintas mūsų bendravimas. Į galvą buvau įsikalęs, kad šypsena ar žvilgsnis, kuriuos ji man dovanoja, tėra mandagumas.

Ji gana dažnai rašydavo oranžiniame sąsiuvinyje kietais viršeliais.

„Kažin ką ji rašo? Gal ką nors ir apie mane?“ – klausdavau savęs.

Patiko stebėti ją rašinėjančią. Pirmiausia todėl, kad tada ji nusimaudavo pirštines, be to, buvo matyti, kaip atsidavusi darbu. Taip susikaupusi, kad net pavydėdavau. Žinoma, kai ji kurdavo, visą kelionę nepakeldavo galvos nuo sąsiuvinio, bet kai matydavau ją taip įsitraukusią, atrodydavo dar žavesnė. Norėjau priklausyti tam jos pasauliui.

Skaitydama ji irgi nesiblaškydavo. Užsidėdavo akinius. Jai labai tiko. Stebėdavau, kaip po dešiniu knygos lapu ji pakiša

pirštą, kaip jam slystant perverčia lapą. Šis paprastas judesys, kupinas jos jautrumo, mane prikaustydavo.

O kartais tuo dešinės rankos pirštu sukdamo plaukų sruogą.

Mergina iš tramvajaus buvo graži. Man patiko jos veidas, patiko jos tankūs, lygūs, tamsūs plaukai. Jos kaklas, riešai ir rankos. Ant vieno piršto mūvėjo kuklų žiedelį. Jokių kitų ir jokių apyrankių. Tik vienintelį mažą žiedelį. Bet labiausiai traukė jos akys, tai, ką jose regėdavau, kai susitikdavo mūsų žvilgsniai, – nors ir akimirka. Jos akys buvo tamsios, gilios, prikaustančios.

„Ar galima įsimylėti žmogų, kurio nepažįsti ir kurį matai tik kasdien keliaudamas tramvajumi?“ – klausdavau savęs tomis dienomis. Nenučiuokiau. Nežinau netgi dabar. Nebuvau įsimylėjęs. Buvau pakerėtas. Bet kuo atsakingiausiai galiu pasakyti: jaučiausi su ja susijęs, todėl buvo nesunku įsivaizduoti, kad su manim žaidžia likimas. Tiksliau – su mumis.

Kartą tramvajuje nebuvo laisvų vietų atsisėsti, todėl prisartinau prie merginos ir atsistočiau šalia. Už nugaros, žinoma. Tą rytą stebėjau jos žvilgsnį, atsispindintį nuo lango. Ji žiūrėjo į mane. Mūsų akys susidūrė ten, ant stiklo, jam pavyko pagauti mūsų atvaizdus. Susitikus mūsų veidų atspindžiams suvokiau, kad žvelgti slapčiomis kur kas intymiau nei žiūrėti tiesiai į akis. Tarsi būtume pagauti ką nors vagiant. Tarsi stiklo paviršius atskleistų iki šiol neišsakytą norą. Tą kartą, vos ji išlipo ir tramvajus vėl pajudėjo, atsiskaučiau į ją pažiūrėti. Ji irgi.

Du kartus per savaitę ji turėdavo sportinį krepšį, beveik visada pirmadieniais ir ketvirtadieniais. „Ir aš turėčiau taip elgtis“, – galvodavau. Neštis į biurą sportinį krepšį, nors sporto salė šalia namų, ir iškart paskui skuosti sportuoti. Juk baigęs dirbti ir parvažiuavęs namo susidėti krepšio galiausiai į sporto salę taip ir nenuėinu. Grįžęs namo po darbo dienos negaliu nė pagalvoti, kad turėčiau vėl kur nors pėdinti ir eikvoti fizines jėgas. Be to, namo grįžtu alkanas ir ką nors

sukramsnoju; todėl galų gale nutariu į sporto salę kulniuoti kitą dieną. Mano santykiai su sportiniu krepšiu labai keisti. Jeigu imu krauti daiktus iš vakaro, kyla noras tik kristi ir miegoti ant sulankstyto chalato. Parsivilkęs iš sporto salės dar turėčiau prisiversti viską iš krepšio išimti. Kartais pamirštu ir prisimenu tik atsigulęs į lovą. Įsivaizduoju prakituos marškinėlius, šlapią chalata ir maudymosi trumpikes, su kuriomis einu į sauną. Tada keliuosi ir viską sutvarkau, kitaip negalėčiau ramiai miegoti. Jeigu krepšį iškrausčiau kitą dieną, jame įsiveistų grybų.

Mergina iš tramvajaus buvo šaunesnė nei aš. Ji krepšį nešdavosi į darbą.

Prisimenu, vieną rytą, įlipęs į tramvajų, pamačiau ją susikėlus plaukus. Aukštai surišti plaukai – vienas iš pačių moteriškiausių dalykų pasaulyje, dėl jų pametu galvą. Mačiau kaklą, ausį, žandikaulio liniją. Prisimenu, kaitinau vaizduotę: einu prie jos ir stebeiliju į ją, kol ji atsistoja, tylėdami žiūrime vienas kitam į akis. Be žodžių pasakome vienas kitam viską, ką jaučiame. Skvarbus žvilgsnis, sukrečiantis sielą. Bučiuojamės. Trumpam atsitraukiame vienas nuo kito, tada greitai bučiniais apiberiu jai akis, nosį, skruostus ir kaktą, paskui vėl bučiuoju į lūpas. Keleiviai tramvajuje susmeigę į mus akis, ir staiga pasigirsta plojimai. Groja muzika, tramvajus sustoja, o mes išlipame ir tolstame miesto gatve. Pabaigos titrai, užsidega šviesos ir apimti jaudulio žiūrovai išeina iš kino teatro.

Tik vaizduotė. Tebemurksojau atokiai. Jokios muzikos, jokių plojimų, tik aprasoję tramvajaus langai.

Dėl jos dažnai elgdavausi beprasmiškai. Kartą, jai išlipus, palaukiau keletą minučių ir atsistojau. Atsidūriau toje vietoje, kur prieš kelias akimirkas buvo ji, uždėjau ranką ten, kur ji laikė savąją. Vis dar jutau jos šilumą. Troškau kai ko daugiau, tą dieną nepakako vien žiūrėti į ją. Lyta reikalavo tokių pačių teisių kaip ir rega. Todėl ieškojau jos pėdsakų. Tą akimirką jos

šiluma man buvo kai kas intymaus, troškau prisiliesti prie tos mažos pasaulio dalelės, kurią neseniai glostė jos ranka, norėjau būti pirmasis ten prisilietęs. Todėl kartą netgi paspaudžiau tramvajaus skambutį, kurį ką tik buvo lietusios jos ranka. Tebejausdamas jos šilumą, paklausiau savęs: „Kas mes? Draugai, bendrininkai, žaidimo partneriai, platoniški įsimylėjęliai, tik nepažįstamieji?“

Vieną rytą, paskubomis išlipdama, ji pametė pirštinę tiesiai man prieš nosį. Buvo nedaug žmonių ir kaip dažniausiai visi snaudė. Niekas nepastebėjo, niekas nematė, kai ją pakėliau. Turėjau ją gražinti, bet tramvajaus vairuotojas jau buvo uždaręs duris ir, nežinau kodėl, kažkas mane stabdė. Galbūt, pašaukęs ją, būčiau nutraukęs mane supančią tylą, bet neužteko drąsos. Laikiau pirštinę. Vilnonę, vyšninės spalvos. Man pasisekė, nes jeigu būtų buvusi odinė, nebūtų išlaikiusi jos kvapo. Uostinėjau ją visą dieną. Drebėjau, kad kas nepamanytų: koks maniakas. Suvokiau, jog elgiuosi keistai, pats būčiau nepatikėjęs, kad galėčiau kada taip elgtis. Jeigu draugas būtų papasakojęs apie tokius jam nutikusius dalykus, būčiau palaikęs jį pamišusiu, vargu ar būčiau jį supratęs. Bet tai nutiko man ir nieko negalėjau pakeisti. Negalėjau kontroliuoti ryšio su mergina iš tramvajaus. Kai papasakojau Silvijai, ji ėmė juoktis, bet nepalaikė manęs pamišėliu.

Silvija – geriausia mano draugė. Ji žino viską. Mergina iš tramvajaus dažnai būdavo mūsų vakarinių pokalbių tema. Silvija tik nusijuokė patardama, kad pirštinę laikyčiau plastikiniame maišelyje, kaip daro kriminalistai, taip kuo ilgiau išsaugosiąs jos kvapą.

Spausdamas pirštinę prie šnervių, klausdavau savęs: „Kodėl taip elgiesi?“ Tada pirštinę padėdavau, bet mintyse vis galvodavau apie ją ir netrukus vėl pasiduodavau pagundai. Kaip žmogus, kuris bando mesti rūkyti. Tikriausiai ant pirštinės būčiau turėjęs užrašyti: „Labai kenkia sveikatai... psichinei!“

Galiausiai lioviausiu. Ne ją uostyti, o kvailai jaustis. Elgiausi taip, kaip norėjau. Mėgavausi tuo troškimu. Neturiu ko bepridurti. Kitą dieną pasiėmiau pirštinę, kad jai gražinčiau. Savaimė aišku, mintyse jau viską buvau apgalvojęs. Likimas suteikė progą nutraukti tylą: turėjau pasiteisinamą ir puikią dingstį. Ši pirštinė leistų atsidurti jos gyvenime ir suteikti jai džiaugsmo: „Ei... aš tas vaikinys, kuris rado tavo pirštinę.“

Tą rytą atvažiavus tramvajui iškart ją pamačiau. Įlipau ir atsėdau. Drąsindamasis prie jos prieiti galvoju, kad ši pirštinė – vienintelis jai priklausantis daiktas, kurį turiu, ir galbūt galėčiau ją pasilaikyti dar keletą dienų. Pirštinę pasilikau.

Prisimenu, ir tą rytą ji man padovanojo šypseną.

Paskui beveik dvi savaites jos nemačiau. Galbūt ji sirgo, galbūt atostogavo, išsigandau, kad tik nebūtų pakeitusi darbo ar nutarusi važinėti automobiliu. Nepajėgiau nusiraminti. Tas išsiskyrimas nedavė ramybės, jaučiausi bejėgis: nemačiau jos, negalėjau jos stebėti, neturėjau apie ją jokių žinių.

Apie tuos liūdnius rytmečius nenoriu nė kalbėti. Ir kai vieną rytą vėl ją pamačiau tramvajuje, nepajėgiau nuslėpti džiaugsmo. Buvau kaip kūdikis, mėginantis pastverti drugelius, besisupančius virš lovelės. Nieko apie ją nežinojau, bet man nerūpėjo. Svarbiausia buvo, kad ji pasirodė. Nenumaniau, kuo ji vardu, kur dirba, kiek jai metų, ar turi vaikną, ar su kuo nors gyvena. Nebūčiau atspėjęs netgi jos ženklo. Žmogaus zodiako ženklas manęs niekada nedomino, bet dabar buvo kitaip: rytais stotelėje visada pasiimdavau vieną iš tų nemokamų laikraščių ir iškart atsiversdavau horoskopų puslapį; būtų patikę perskaityti ir jos, kad suprasčiau, kuris rytas būtų pats tinkamiausias ją užkalbinti. Tik dėl dviejų dalykų neabejojau: nors ji to ir nežino, dėl jos mano dienos daug įdomesnės; ir ji tikriausiai gyvena už kelių stotelių nuo manosios, taip pat ir mano mintyse.

Vieną rytą, baigusi rašyti, ji pakilo ir nuėjo prie durų pasiruošusi išlipti ir pirmą kartą nenusišypsojo. Elgėsi taip, tarsi

manęs nė nebūtų. Nustėrau. Tarsi būčiau prasikaltęs, mane užplūdo tūkstančiai kiedesių: gal kas nors jai bus pasakęs, kad matė, kaip pakėliau pirštinę; galbūt per dažnai ją stebėdavau ir jai įkyrėjo, o galbūt bus pagalvojusi, kad tą dieną, kai atsirėmėme į vienas kitą, ją paliečiau sąmoningai. Kad pasinaudojau aplinkybėmis.

Mums trumpam susilietus ji įspėjo visus mano troškimus. Tokios jau tos moterys, jeigu jų trokšti, iškart pajunta. Galbūt ji išsigando.

Laimė, niekada jos neužkalbinau. O kiek kartų norėjau. Kiek kartų magėjo prie jos priėti. Tačiau vis atsitraukdavau. Nebuvo lengva, nes ji buvo žavinga, kerinti. Kartais rytais, kai žiūrėdavau į ją, mano širdis tarsi linguodavo pirmyn atgal. Pirštų galiukai – kulnai, pirštų galiukai – kulnai, pirštų galiukai – kulnai: einu – neinu, einu – neinu, einu – neinu.

Laimė, nepriėjau.

Kol sukau galvą, kaip pateisinti jos šiandienos abejingumą, ji atsigrėžė į mane ir nutraukė tylą:

- Turėtum laiko išgerti kavos, ar skubi?
- Atsiprašau?
- Ar norėtum išgerti kavos prieš darbą? Turi laiko?
- Taip, taip... mielai. Išlipsiu su tavim.

Atsidarė tramvajaus durys ir mes išlipome.

- Čia netoliese yra baras... malonu susipažinti, Mikela.
- Džakomas.

Mums beeinant iš karto sumečiau, kad man labai prie širdies ir jos vardas, ir balsas.

Man patinka ryžtingos moterys, tos, kurios žengia pirmą žingsnį, nors iš tikrųjų šiek tiek glumina, nes dažniausiai aš pirmas žengiu tą žingsnį. Bet ryžtingos moterys mane ir suvaržo, atima iš manęs pirmą pradžią vyro medžiotojo vaidmenį.

Eidamas į barą atidariau duris ir praleidau pagyvenusią moterį.